

## **NAUCZANIE ZINTEGROWANE W SZKOLE MIEJSKIEJ I WIEJSKIEJ — WALORY I PROBLEMY**

**Dr Beata Anna Piechota**

Uniwersytet Rzeszowski w Rzeszowie – Polska  
Katedra Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacyjnej  
E-mail: [beata.anna.piechota@gmail.com](mailto:beata.anna.piechota@gmail.com)

Edukacja w klasach 1–3 szkoły podstawowej, w swych założeniach ogólnych odnosi się do czterech podstawowych obszarów rozwojowych dziecka: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego. Przy czym cele te są realizowane i osiągnane w toku aktywności szkolnej i pozaszkolnej poprzez różne metody i formy aktywizacji dziecka. Oczywiście zakładane cele — w obszarze rzeczonych wcześniej obszarów rozwojowych — nie budzą żadnych wątpliwości, aczkolwiek czas i tempo nabywania pewnych osiągnięć w ramach zakładanych celów — może być różne w zależności od wielu czynników, np.:

- poziomu rozwoju fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego dziecka, wkraczającego w progi edukacji wczesnoszkolnej,
- stanu zdrowia i samopoczucia dziecka,
- miejsca zamieszkania dziecka (miasto, wieś),
- wieku rodziców i poziomu ich przygotowania do świadomego rodzicielstwa,
- poziomu wykształcenia rodziców,
- aspiracji rodziców względem edukacji dziecka,
- statusu materialnego rodziców - opiekunów dziecka,
- oczekiwań poznawczych dziecka, jego zainteresowań, pasji,
- wpływu środowiska rówieśniczego na aspiracje poznawcze dziecka, i wielu innych faktorów mających wpływ na rezultaty kształcenia.

Ogromne znaczenie na poziom osiągnięć szkolnych dziecka, mają jego oczekiwania poznawcze względem oferty edukacyjnej jaką słu szkoła oraz możliwości penetracji zasobów wiedzy, jaką oferuje środowisko życia dziecka (miasto, wieś), by tą wiedzę posiadać.

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання  
в закладах дошкільної та початкової освіти*

---

Zarówno szkoły mieszczące się w środowisku miejskim, jak i w wiejskim — choć różnią się miejscem usytuowania — mają swoje walory, które szkoła wykorzystuje dla efektywności procesu kształcenia i wychowania dzieci.

W związku z tym, że kształcenie zintegrowane obejmuje integrację organizacyjną, metodyczną, treściową i czynnościową — podstawową formą organizowania procesu dydaktycznego i organizowania pracy dziecka nie powinna być tradycyjna (klasyczna) lekcja szkolna, lecz określony czas jego wielokierunkowej aktywności, działalności, przy wykorzystaniu odpowiednich metod, technik i narzędzi umożliwiających szybką, bezpośrednią i jak najwnikliwszą penetrację naukową — w ciągu dnia spędzonego w szkole.

Kształcenie to, powinno sprzyjać zainteresowaniom dziecięcym i indywidualnym talentom, programowi kształcenia, a jednocześnie wykorzystywać warunki naturalne, jakie daje najbliższe środowisko szkolne i pozaszkolne.

Środowisko miejskie mając bogatsze zasoby w sferze kulturalno-oświatowej (muzea, kina, teatry, opera, filharmonia, domy kultury, hale sportowe, ogródki jordanowskie, stadiony, biblioteki, kluby naukowe, mnogość szkół /artystycznych, sportowych, podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych/ i różne instytucje, gdzie można rozwijać swoje zainteresowania i pasje) staje się świetnym miejscem do realizacji potrzeb edukacyjnych i naukowych, ze względu na szybki dostęp do baz informacyjnych i możliwości podtrzymywania i poszerzania wiedzy.

Jednak szkoła miejska nie ma tych walorów, którymi szczyci się szkoła wiejska. Ta - ze względu na swoje usytuowanie terytorialne - sprzyja edukacji przyrodniczej, rozwijaniu wrażliwości estetycznej, wykorzystaniu przestrzeni przyrodniczej w organizacji procesu edukacyjnego w plenerze.

Obok niewątpliwych pozytywów usytuowania szkoły w środowisku wiejskim — uczniowie tych szkół mają utrudnione możliwości szybkiego i bezpośredniego korzystania z infrastruktury kulturalno-oświatowej jaką dysponuje miasto. Jest to z pewnością pewna bariera, którą dziecku z dużym potencjałem edukacyjnym, mnogością zainteresowań i pasji, ale z ograniczonymi możliwościami

finansowymi rodziców — ciężko przekroczyć. Musi się posilkować olbrzymimi możliwościami jakie daje nowoczesna technologia, Internet, lokalna biblioteka oraz pomysłowość organizacji sytuacji dydaktycznych przez nauczyciela, lub wykorzystanie różnych form wsparcia dla dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

Nauczanie zintegrowane wymaga od nauczyciela poszukiwania i doboru takich sytuacji dydaktycznych, które pomogą dzieciom w samodzielnym zdobywaniu wiadomości i nabywaniu kompetencji społecznych sprzyjających poznawaniu świata. To nauczyciel powinien tworzyć dziecku warunki do powstawania w umyśle dziecka holistycznego obrazu rzeczywistości poprzez dostrzeganie, analizowanie, porównywanie, syntezywanie, abstrahowanie, nazywanie i rozwiązywanie problemów, sytuacji. Nauczyciel powinien łączyć możliwości środowiskowe (edukacyjne, kulturalne) z potencjałem tkwiącym w dziecku, by go rozwijać, poszerzać i pogłębiać.

Trzeba tu szczególnie podkreślić, że to od nauczyciela i jego organizacji procesu dydaktycznego będzie zależeć, czy dziecko po zakończeniu edukacji na poziomie klasy III szkoły podstawowej osiągnie zamierzone cele wynikające z programu kształcenia i dziecięcych aspiracji edukacyjnych, i czy wyniki te będą niezależne od środowiska miejskiego czy wiejskiego, w którym usytuowana jest szkoła.

## **ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «MIND-MAP» У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

**Бадер С.О.**

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка  
E-mail: [Svetmira23@meta.ua](mailto:Svetmira23@meta.ua)

Реформування сучасної системи освіти, зокрема, її початкової ланки, вимагає перегляду провідних підходів до процесу професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Це зумовлено модернізацією змісту освіти в початковій